

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: BW.IV.431.2.2023

Kielce, dnia 11-07-2023

**Pan
Grzegorz Gajewski
Burmistrz Miasta i Gminy Opatów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o Wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 224 z późn. zm.) zespół kontrolny w składzie:

- Ewelina Kasprzycka - na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 312/2023 z dnia 17.05.2023 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Biura Wojewody Panią Ewę Nowak,
- Sylwia Ślizanowska - na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 313/2023 z dnia 17.05.2023 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Biura Wojewody Panią Ewę Nowak,
- Anna Gibała - na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 314/2023 z dnia 17.05.2023 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Biura Wojewody Panią Ewę Nowak,

przeprowadził w dniu 18 maja 2023 roku w podległym Panu Urzędzie tj. Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowie, ul. Plac Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów kontrolę problemową.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

1. sposobu sprawowania przez gminę dozoru nad stanem cmentarzy i grobów wojennych;
2. prawidłowości wydatkowania środków przekazanych gminie na 2022 rok z przeznaczeniem na utrzymanie cmentarnictwa wojennego;

3. stanu utrzymania cmentarzy, kwater i grobów wojennych oraz określenia ewentualnych potrzeb wykonania prac remontowych tych obiektów.

Kontroli dokonano w oparciu o program kontroli opracowany w Biurze Wojewody w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach i zatwierdzony z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Biura Wojewody, Panią Ewę Nowak.

Kontrola objęła okres od: dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia kontroli, tj. 18 maja 2023 roku. Zespół kontrolny dokonał stosownego wpisu do Książki Kontroli Urzędu Miasta i Gminy w Opatowie pod numerem 11/2023.

W kontrolowanym okresie obowiązki Burmistrza Miasta i Gminy Opatów pełnił Pan Grzegorz Gajewski.

W czasie kontroli wyjaśnień udzielił Pan Jarosław Czub - pracownik Urzędu Miasta i Gminy Opatów, kierownik Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Promocji.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że:

1. W zakresie sposobu sprawowania przez gminę dozoru nad stanem cmentarzy i grobów wojennych.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 2337) pod nazwą: „Opieka nad cmentarzami kwaterami i grobami wojennymi zgodnie z zawartym porozumieniem w tym zakresie z Wojewodą Świętokrzyskim oraz opieka nad pozostałymi miejscami pamięci narodowej na terenie miasta i gminy” realizowane były przez p. Jarosława Czuba zgodnie z przydzielonym zakresem czynności z dnia 21.01.2000 r.

Zespołowi kontrolnemu okazano segregator oznaczony jako RŚPI-, który zawiera korespondencję pomiędzy Świętokrzyskim Urzędem Wojewódzkim a Urzędem Miasta i Gminy w Opatowie dotyczącym kontrolowanych spraw, zawierający również karty ewidencyjne obiektów cmentarnictwa wojennego, usytuowanych na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Brak dokumentów potwierdzających całoroczne sprawowanie dozoru nad stanem grobów i cmentarzy wojennych.

2. W zakresie prawidłowości wydatkowania środków finansowych przekazanych gminie na 2022 rok z przeznaczeniem na utrzymanie obiektów cmentarnictwa wojennego.

Prace remontowe zrealizowane zostały na podstawie Porozumienia nr 35/2022 z dnia 11 marca 2022 r. oraz Aneksu nr 1 z dnia 31 maja 2022 roku zawartego pomiędzy

Wojewodą Świętokrzyskim a Burmistrzem Miasta i Gminy w Opatowie w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych położonych na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Zgodnie z § 2 Porozumienia nr 35/2022 na wykonanie prac remontowych mogił położonych na terenie Miasta i Gminy Opatów przekazano środki finansowe w wysokości 4.000,00 zł (*słownie: cztery tysiące złotych, 00/100*). Dokumentacja z realizacji ww. porozumienia jest kompletna i znajduje się w segregatorze merytorycznym nr RŚPI-Miasta i Gminy Opatów.

Przyznane środki finansowe na 2022 rok zostały przeznaczone na zakup zniczy i kwiatów celem dekoracji grobów wojennych na dzień 11 listopada 2022 r. oraz na wykonanie następujących prac na obiektach cmentarnictwa wojennego:

1. Cmentarz wojenny z I i II wojny światowej:
 - odnowienie krzyża znajdującego się na środku cmentarza,
 - odnowienie krzyży walecznych na symbolicznych mogiłach,
 - szpachlowanie, białkowanie muru oporowego ogrodzenia cmentarza,
 - uzupełnienie ubytków w chodniku przed wejściem na cmentarz wojenny,
 - koszenie trawy, sprzątanie mogił, alejek,
 - sadzenie kwiatów wokół krzyża znajdującego się na środku cmentarza.
2. Mogiła Powstańców Styczniowych na cmentarzu parafialnym:
 - odnowienie krzyża znajdującego się na środku mogiły,
 - pielęgnacja elementów zielonych, mycie mogiły.
3. Mogiła Partyzantów Batalionów Chłopskich:
 - przyklejanie odpadniętych płytek ceramicznych położonych na płycie głównej mogiły,
 - uzupełnienie fugą ubytków pomiędzy płytkami ceramicznymi na płycie głównej mogiły,
4. Całoroczne utrzymanie porządku i czystości na cmentarzach i mogiłach wojennych oraz pozostałych miejscach pamięci narodowej na terenie Miasta i Gminy Opatów.
5. Generalne porządki na Dzień Wszystkich Świętych i świecenie zniczy w tym dniu.

Okazano dokumentację dotyczącą przyznanej dotacji.

Urząd Miasta i Gminy Opatów wykorzystał dotację zgodnie z przeznaczeniem – prace zostały zrealizowane w pełnym zakresie.

Zakres prac związanych z utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych położonych na terenie Miasta i Gminy Opatów w 2022 roku obejmował:

- utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych położonych na terenie gminy,
- konserwacje i remonty grobów i cmentarzy wojennych,
- pielęgnację zieleni oraz utrzymanie porządku i czystości na grobach i cmentarzach wojennych.

Zadanie nie obejmuje miejsc pamięci – niezwiązanych z pochówkami w rozumieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 2337).

3. W zakresie stanu utrzymania cmentarzy, kwater i grobów wojennych oraz określenia ewentualnych potrzeb wykonania prac remontowych tych obiektów:

Zespół kontrolny w obecności p. Jarosława Czuba przeprowadził oględziny obiektów cmentarnictwa wojennego, znajdujących się na terenie podległym Urzędowi Miasta i Gminy Opatów:

- Cmentarza Wojennego z I i II wojny światowej; usytuowanego przy ul. Cmentarnej w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie technicznym;
- mogiły indywidualnej mjr Ilji Filipowicza Klewcową; usytuowanej na cmentarzu parafialnym przy ul. Cmentarnej w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej; kwatera usytuowana jest na cmentarzu parafialnym przy ul. Cmentarnej w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły zbiorowej 8 partyzantów Batalionów Chłopskich; usytuowanej na cmentarzu parafialnym przy ul. Cmentarnej w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły zbiorowej 49 powstańców styczniowych 1863 r.; usytuowanej na cmentarzu parafialnym przy ul. Cmentarnej w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły zbiorowej 6 powstańców styczniowych 1864 r.; usytuowanej przy ul. Szpitalnej w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły zbiorowej 6 powstańców styczniowych zm. 21.II.1864 r.; usytuowanej przy ul. Klasztornej, obok Klasztoru oo. Bernardynów w Opatowie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły zbiorowej 21 członków Ruchu Oporu BCH i AK; usytuowanej w Nikisiałka Duża, w lesie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły zbiorowej 6 członków Ruchu Oporu BCH i AK; usytuowanej w Nikisiałka Mała, w lesie - obiekt jest w dobrym stanie utrzymania;
- mogiły indywidualnej mjr Ludwika Topór Zwierzdowskiego dowódcy dyw. krakowskiej straconego 23 lutego 1864 r. na rynku w Opatowie; usytuowanej przy skrzyżowaniu ulic

Mickiewicza i 1-go Maja w Opatowie - na mogile napisy mało czytelne, wymagają renowacji.

Podczas wizytacji obiektów cmentarnictwa wojennego stwierdzono, wykonanie prac dotyczących konserwacji, czyszczenia oraz pielęgnacji mogił na terenie Miasta i Gminy Opatów.

Ocena wykonywania zadań

Zespół kontrolny ocenia działania UMiG Opatów w kontrolowanym zakresie w następujący sposób:

1. w zakresie sposobu sprawowania przez gminę dozoru nad stanem cmentarzy i grobów wojennych – **ocena pozytywna;**
2. w zakresie prawidłowości wydatkowania środków przekazanych gminie na 2022 rok z przeznaczeniem na utrzymanie cmentarnictwa wojennego – **ocena pozytywna;**
3. w zakresie stanu utrzymania cmentarzy, kwater i grobów wojennych oraz określenia ewentualnych potrzeb wykonania prac remontowych tych obiektów – **ocena pozytywna z uchybieniami.**

Zalecenia:

Mając na uwadze powyższe oceny zwracam uwagę na potrzebę dokumentowania czynności faktycznego sprawowania dozoru nad obiektami cmentarnictwa wojennego oraz ich częstotliwość np. w formie notatek służbowych.

Prowadzenie ewidencji grobów i cmentarzy wojennych jest działaniem ciągłym, dlatego też karty ewidencyjne należy uzupełniać i poprawiać w zależności od występujących trwałych zmian, jak również w oparciu o pozyskane dodatkowe informacje.

Na mogile indywidualnej mjr Ludwika Topór Zwierzdowskiego dowódcy dyw. krakowskiej straconego 23 lutego 1864 r. na rynku w Opatowie, usytuowanej przy skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i 1-go Maja w Opatowie renowacji wymaga tablica inskrypcyjna.

Uprzejmie proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz przesłanie wyjaśnień - za pośrednictwem platformy e-PUAP lub w formie tradycyjnej (papierowej) – Dyrektorowi Biura Wojewody w powyższej kwestii w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Jednocześnie proszę o przedstawienie planu i sposobu realizacji ww. zaleceń.

Informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 224 z późn. zm.) od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski